

مطالعه‌ای نوین و تحولات بین‌المللی

علی حاجی محمدی - عبدالله بیچرانلو

WWW.IRC.IR
INFO@IRC.IR

پیشینه‌های نوین و تحولات بین‌المللی ای حاجی محمدی - عبدالله بیچراللو

سرشار، محمدی، س. ۱۳۸۰ -
عنوان و نام پدیدار: رسانه‌های بین‌المللی و تحولات بین‌المللی حاجی محمدی، عبدالله بیچراللو
ویراستار: محمود سوری - تهیه‌کننده: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما
مشخصات نشر: قم: انتشارات جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری: ۲۲۰ ص. - مصور، جدول، نمودار. - ۱۵x۲۱ سانتیمتر.
ISBN: 978 - 964 - ۰۱4 - ۰۰۰۰۰۰۰۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: کتابخانه: س. [۳۲۲] - ۱۳۲۰ - همچنین: صورت زیرنویس
موضوع: رسانه‌های گروهی و تکنولوژی
موضوع: رسانه‌های گروهی - نوآوری
شماره افزوده: بیچراللو، عبدالله، ۱۳۵۹
شماره افزوده: مذاوئسمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش‌های اسلامی
رده بندی کنگره: ۲۰۹۲ ج ۲ ا ۲۹۶۱ P
رده بندی دیویی: ۳۰۴۰۲۲
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۳۶۰۰۰۸۲

تهیه‌کننده و ناشر: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

ویراستار: محمود سوری

صفحه‌آرا: محمد صادقی

چاپ: اول، ۱۳۹۳

شمارگان: ۶۰۰ جلد

شابک: ۵ - ۳۴۹ - ۵۱۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸

قیمت: ۷۲۰۰۰ ریال

کلیه حقوق چاپ و نشر محفوظ است

نسخه: قزو، بلوار امین، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما

تلفن: ۲۲۹۱۵۵۱۱ - ۲۵ - تهران: ۲۲۹۱۵۵۱۰

تهران: خیابان جام جم، ساختمان شهید رهبر، طبقه زیرزمین

تلفن: ۲۲۰۱۴۷۲۸ - ۲۱ - شماره: ۲۲۱۶۴۹۹۷

دفتر خراسان: مشهد، خیابان امام خمینی، جنب باغ ملی، ساختمان صبا، طبقه سوم

تلفن: ۲۲۲۱۵۱۰۸ - ۵۱ - شماره: ۲۲۲۱۵۱۰۶

فهرست مطالب

۹.....	دیباچه.....
۱۱.....	پیش‌گفتار.....
۱۵.....	فصل اول: کلیات تحقیق ...
۱۷.....	مقدمه.....
۱۹.....	تبیین موضوع.....
۳۳.....	فصل دوم: پیشینه تحقیق.....
۳۵.....	مقدمه.....
۳۵.....	آثار و تحقیقات داخلی.....
۴۵.....	مطالعات خارجی.....
۴۱.....	فصل سوم: چارچوب مفهومی و نظری تحقیق.....
۴۹.....	مقدمه.....
۴۱.....	رویکردهای گوناگون به رسانه‌های نوین.....
۵۱.....	نظریه همگرایی رسانه‌ای.....
۶۶.....	تحول و تکامل رسانه‌ها در جهان در حال تغییر.....
۶۹.....	۱. ابداع (بهبود در رسانه قدیمی).....
۶۹.....	۲. نوآوری (ظهور رسانه جدید).....

۶۹	۳. نهادینه شدن
۷۶	مصرف رسانه‌ها در عصر همگرایی رسانه‌ها
۸۰	پی‌آمدهای همگرایی رسانه‌ها
۸۲	جامعه شبکه‌ای
۸۲	چیستی جامعه شبکه‌ای
۸۷	بستر و زمینه شکل‌گیری جامعه شبکه‌ای
۱۰۳	فصل ۴: نقش رسانه‌های نوین در تحولات بین‌المللی
۱۰۵	مقدمه
۱۰۶	روندهر روزی: اطلاعاتی و دیپلماسی
۱۰۹	انقلاب اطلاعاتی و دیپلماسی
۱۱۳	تأثیر جانبی تحول و انقلاب اطلاعات بر دیپلماسی
۱۱۶	نقش فضای مجازی در دیپلماسی
۱۳۱	مدیریت اطلاعات
۱۳۴	امنیتی کردن اطلاعات و سیستم
۱۴۰	تأثیر فضا و محیط رسانه‌ای جدید بر دیپلماسی
۱۴۵	دیپلماسی سایر (مجازی)
۱۴۸	فن‌آوری‌های نوین ارتباطات و اطلاعات به عنوان عامل مثبت در دیپلماسی
	فن‌آوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی به عنوان تقویت‌کننده تبدیل‌کننده قدرت نرم و سخت در روابط بین‌الملل
۱۵۰	
۱۶۱	مدیریت روابط بین‌بازیگران اصلی دیپلماسی
۱۶۲	مدیریت وجهه در نظام بین‌المللی
۱۶۶	پیشرفت اهداف سیاسی
۱۸۰	هیئت‌های دیپلماتیک مجازی
۱۸۰	تأثیر عصر دیجیتال بر هیئت‌های دیپلماتیک
۱۷۵	تحلیل قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای هیئت‌های دیپلماتیک مجازی
۱۷۶	ارتباطات میان فرهنگی و رسانه‌های نوین
	نحوه شکل‌گیری جنبش‌های اجتماعی و سیاسی در فضای مجازی و نحوه تغییر آنها در طی زمان
۱۸۴	

۱۸۹.....	جنبش‌های اجتماعی جدید
۱۹۶.....	فضای مجازی و جنبش‌های نوین اجتماعی
۱۹۹.....	مهم‌ترین دلایل کاربرد گسترده رسته‌های مجازی و فضای مجازی در جنبش‌های جدید
۲۰۱.....	سازمان‌های جنبش‌های اجتماعی و رسانه‌های نوین
۲۰۶.....	گروه‌های رادیکال و فضای مجازی
۲۱۱.....	فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۲۱۳.....	نتیجه‌گیری
۲۱۵.....	پیشنهادهای
۲۲۷.....	فهرست منابع

در عصر ارتباطات و اطلاعات رسانه‌های نوین از جمله اینترنت، شبکه جهانی وب، سینمای دیجیتال، رایانه‌های شخصی، دی‌وی‌دی‌ها، سی‌دی‌ها و ماهواره که با رسانه‌ها آمیخته و به صورت اساسی دارند، ابعاد گوناگون حیات بشری را تحت تأثیر قرار داده، نقش بسیاری در تحولات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و ارتباطی دارند.

امروزه رقابت در فضای رسانه‌ای پیچیده‌تر و چالش‌برانگیزتر شده کشورهای مختلف برای دستیابی به اهداف و منافع خود و توسعه بر افکار عمومی در دیگر نقاط جهان از این فن‌آوری بهره‌فران برنند. پدیده‌های بین‌المللی، کنشگران عرصه‌های یادشده را به مطالعه کارکردهای گوناگون این رسانه‌ها و آثار آن ترغیب کرده تا از این رهگذر بتوانند رسانه‌های پیش‌گفته را جایگاه مناسبی در معادلات جهانی سوق دهند. این پژوهش درصدد است بررسی نقش رسانه‌های نوین در دیپلماسی کشورها و امکانات و زمینه‌های رسانه‌های نوین در تحول‌آفرینی در عرصه معادلات جهانی، نقش این رسانه‌ها را در دگرگونی‌های اجتماعی، سیاسی اقتصادی بررسی کند.

گروه آینده‌پژوهی و رسانه‌های نوین مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما از پژوهشگران ارجمند، جناب آقای دکتر عبدالله بیچرانلو و جناب آقای علی حاجی‌محمدی که این پژوهش را به سامان رسانده‌اند، سپاس‌گزاری می‌کند و امیدوار است ره‌آورد این اثر برای اصحاب رسانه و برنامه‌سازان ارجمند، سودمند باشد و مسئولان و مدیران رسانه ملی را در بررسی و توسعه رسانه‌های رقیب، یاری کند.

اداره کل پژوهش

گروه آینده‌پژوهی و رسانه‌های نوین

پیش‌گفتار

در دهه‌های گذشت تغییرات تحولات فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی با ظهور فضای مجازی و رسانه‌های جدید، با ایجاد مدل‌های جدید تولید، مدیریت و توزیع اطلاعات، به شکلهای جدیدی از رسانه‌ها انجامیده که فضا و محیط رسانه‌ای جدیدی شکل داده، تأثیرهای اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی گوناگونی بر جوامع، گذاشته است. به دلیل اینکه این فضای جدید، بسیاری از مفاهیم، مسائل را تغییر داده و تعریف‌های جدیدی از آنها ارائه کرده است، برای تشخیص و تبیین بهتر بسیاری از تغییرات و تحولات عرصه‌های مختلف در سالیان متعدد، سودمند است.

ارتباطات سیاسی و تحولات بین‌المللی نیز به طور پیوسته با فناوری‌های معاصر تغییر پیدا می‌کنند و از آنجا که رشد و تحولات فناوری‌های رسانه‌های جدیدی را شکل می‌دهد، رابطه میان رسانه و تحولات بین‌المللی نیز در حال تغییر است. به واقع، تغییر فناوری و رسانه بر مسائل بین‌المللی و ارتباطات سیاسی در سطوح مختلف اثر می‌گذارد؛ به

طوری که برخی پژوهشگران برآن‌اند که شرایط نوین رسانه‌ای، دربردارنده تغییر پارادایمی در تغییر و تحولات بین‌المللی است.

در این شرایط، دولت‌ها نه تنها با چالش‌های این فضای نوین رسانه‌ای مواجه‌اند، بلکه همواره می‌کوشند از آن برای اهداف سیاسی در سیاست داخلی و خارجی و روابط بین‌الملل بهره بگیرند. شرایط رقابت فضای رسانه‌ای پیچیده جهانی موجب شده برخی کشورها برای تسلط بر افکار عمومی جهانی و تسهیل همکاری و تعریف مناسب از جایگاه خود، و نحوه ارتباط با دیگران و در نتیجه، کسب وجهه و اعتبار بین‌المللی، سازوکارها و پروژه‌های مختلفی برای استفاده از توانمندی‌ها و قابلیت‌های جدید رسانه‌ای و مواجهه با چالش‌ها، تدوین و طراحی کنند.

در این کتاب در کنار بیان تحولات فضای مجازی، رویکردهای گوناگون به رسانه‌های نوین و تحول و تکامل رسانه‌ها، به تأثیر فضای نوین رسانه‌ای بر دیدگاهی، ارتباطات بین فرهنگی و جنبش‌های نوین اجتماعی با رویکرد بین‌رشته‌ای پرداخته می‌شود. مطالعه رابطه میان تحولات بین‌المللی و رسانه‌های جدید در فضای پیچیده جهانی، می‌تواند ابعاد و زوایای دیگری از نقش رسانه را در جوامع آشکار سازد. هدف این کتاب، ابتدا ترسیم و توضیح تصویری کلی از نقش و جایگاه رسانه‌های نوین در تحولات اجتماعی و فرهنگی بین‌المللی، به ویژه در زمینه موازنه قدرت و دیپلماسی عمومی کشورهاست که در دهه گذشت صورت گرفته، و نیز ارائه برخی پیشنهادها در زمینه استفاده و بهره‌مندی از تجارب، مزیت و ظرفیت رسانه‌ها و ابزارهایی با قابلیت دسترسی به مخاطبان جهانی و چالش‌ها در این زمینه است.

از مسئولان مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما برای فراهم کردن زمینه اجرای این تحقیق، به ویژه از گروه آینده‌پژوهشی؛ جناب آقایان اسفندیار، رضوانی و حاج‌احمدی و سرکار خانم برغم‌دی برای همراهی و یاری در مسیر اجرای تحقیق تشکر و قدردانی می‌نمایم.

علی حاجی‌محمدی، دکترای ارتباطات دانشگاه تهران

عبدالله بیچرانلو، استادیار ارتباطات دانشگاه تهران